

Затверджено
Наказ Міністерства культури та Держбуду від
13.05.04. №295/104
Внесено зміни відповідно до наказу
Міністерства культури України від
15.10.2014 № 869

ОБЛІКОВА КАРТКА

Об'єкта культурної спадщини

Флігель міської садиби І.Бонадурера

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектура	Споруда	Місцевого значення

6. Дата утворення об'єкта:

Дата створення об'єкта – 1878, 1883-84 роки

7. Місцезнаходження об'єкта:

м. Київ, Печерський р-н, вул. Грушевського, 4-б

8. Охоронний № пам'ятки:

938-Кв

9. Дати і № рішень, відповідно до яких узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Наказ Міністерства культури України від 15.10.2014 № 869

10. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Будинок використовується частково: громадські організації „Матері-землі”, громадсько-культурний центр „Мистецька платформа”, правозахисна організація „Маю вибір” Внутрішній двір будинку та територія навколо використовується для театральних вистав, виставок тощо	Флігель нежитловий (господарчий з кузнею)	Будинок житловий

6.Стислий опис об'єкта:

Розташування	Центральний історичний ареал. Архітектурна охоронна зона. Входить до меж території пам'ятки містобудування «Вулиця Хрещатик» (Наказ Міністерства культури України від 14.08.2013 № 757, охоронний № 927-Кв). Знаходиться в кварталі, що утворений вулицями Хрещатик.
--------------	---

ОБЛІКОВА КАРТКА

Об'єкта культурної спадщини

Флігель міської садиби І.Бонадурера

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектура	Споруда	На обліку не перебуває

1. Дата утворення об'єкта:

Дата створення об'єкта – 1878, 1883-84 роки

2. Місцезнаходження об'єкта:

м. Київ, Печерський р-н, вул. Грушевського, 4-б

3. Охоронний № пам'ятки:

Охоронний номер не присвоєно

4. Дати і № рішень, відповідно до яких узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

5. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Будинок використовується частково: громадські організації „Матері-землі”, громадсько-культурний центр „Мистецька платформа”, правозахисна організація „Маю вибір” Внутрішній двір будинку та територія навколо використовується для театральних вистав, виставок тощо	Флігель нежитловий (господарчий з кузнею)	Будинок житловий

6.Стислий опис об'єкта:

Розташування	Центральний історичний ареал. Архітектурна охоронна зона. Входить до меж території пам'ятки містобудування «Вулиця Хрещатик» (Наказ Міністерства культури України від 14.08.2013 № 757, охоронний № 927-Кв). Знаходиться в кварталі, що утворений вулицями Хрещатик.
--------------	---

	М.Грушевського та Інститутською. Стоїть у другому ряду забудови, паралельно червоній лінії вулиці М.Грушевського. До східного торця прилягає 5-поверховий будинок, південно-східний тилловий фасад відкритий.
Характеристика об'єкта	Існуючий на сьогодні будинок за планом наближений до Т-подібного, ускладнений виступами. З північно-східного боку Г-подібний виступ є залишком знесеного об'єму, який стояв на східній межі садиби. З боку дворового південного фасаду знаходиться глибокий приямок, в який заглиблено перший поверх. Приямок утворився через перепад висот в садибі. Через приямок, який використовується також для проходу, перекинутий місток що веде до входу в будинок. До південного дворового об'єму зроблена 1-поверхова цегляна прибудова, яка не є автентичною і не становить частину пам'ятки. Будівля цегляна, пофарбована. У спрощеній архітектурі, характерній для садибних флігелів, виразно помітні різночасові добудови та перебудови. Головний північний фасад по горизонталі розчленований міжповерховими карнизами. Віконні прорізи прямокутні, доповнені простими наличниками та сандриками. Дворовий фасад має аналогічне спрощене архітектурне вирішення. Становить цінність як приклад ранньої забудови вулиці М.Грушевського поблизу вулиці Хрещатика, яка майже не збереглася. Є останньою будівлею в садибі відомих київських підприємців Бонадурерів. Разом з флігелями двох сусідніх садиб по вул. М.Грушевського, 4 та Хрещатику, 5 є залишком історичної парцеляції дореволюційних садиб. Є прикладом багатоетапної дореволюційної забудови Києва. У формуванні сучасного об'єму будинку брали участь кілька київських архітекторів – В.Ніколаєв, О.Шварценберг, С.Рикачов. Завдяки системі сходів будинок є своєрідною поєднувальною ланкою між вулицями М.Грушевського та Хрещатиком і горою, на якій стоїть колишній Інститут шляхетних дівчат. Предмет охорони наявний.
Наявність творів мистецтва	Немає

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця)

Є самостійним об'єктом

8. Ступінь схоронності об'єктів:

Загальний стан	Акт технічного стану не складався. За візуальним обстеженням загальний технічний стан-задовільний
Конструкції	Цегляні несучі повздовжні та поперечні стіни, перекриття плоскі, покрівля багатосхила, вкрита залізом.

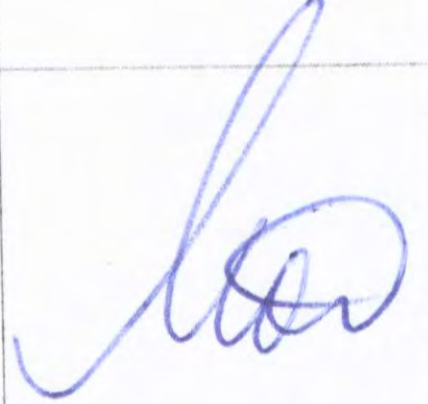
9. Наявність науково-проектної документації:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор(організація)	Місце зберігання, інв.№
---------------------------	-----------------	--------------------	-------------------------

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Генеральний план Києва (фрагмент) з місцем розташування об'єкта (топоплан м 1:2000)	1	1980-і роки	КО «Інститут Генерального плану м.Києва»
Фрагмент топоплану Києва М 1:2100	1	1925 р.	Окркомгосп
План об'єкта			
Фото загального вигляду об'єкта	3	2011 р.	Денісов К.Ю.
	2	2014 р.	Буденко С.О.
Фото фрагментів	2	2011 р.	Денісов К.Ю

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Головний спеціаліст відділу обліку пам'яток КНМЦ по охороні та використанню пам'яток історії, культури та заповідних територій	Історик, викладач історії	Мокроусова О.Г.		2011 р.; Актуалізація 2014 р.

Керівник органу охорони культурної спадщини
Управління охорони культурної спадщини

Я.Я.Діхтяр, в.о. начальника УОКС
(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

30.05.2014

Коротка історична довідка

Флігель міської садиби І.Бонадурера

Вул. М. Грушевського, 4-б

Будинок розташований в кварталі, що утворений вулицями Хрещатик, М.Грушевського та Інститутською. Стоїть у другому ряду забудови, паралельно червоній лінії вулиці М.Грушевського.

У 1870-х роках садибою володіла удова дерптського громадянина Кароліна Геніх. 1877 року у неї майно купив Іван Петрович Бонадурер - швейцарський підданий, власник технічної контори, яка з 1865 року займалася в Києві облаштуванням водопроводу і каналізації. Технічна контора і склад водопровідних, каналізаційних труб і деталей містилася в Києві на Хрещатику, 5. Майстерня знаходилася на В.Дорогожицькій, 8 (сучасна Мельникова), у власному будинку. Члени родини Бонадурер залишалися швейцарськими підданими.

За архівними даними історія будівництва флігеля простежується фрагментарно. Він складався з декількох різночасових об'ємів. Первісний 2-поверховий об'єм був зведений у 1877-78 роках на замовлення І.Бонадурера за проектом архітектора В.Ніколаєва. Цей кам'яний флігель був не житловим з кузнею. За планом був прямокутним з невеликим виступом, стояв окремо на території колишнього саду. У 1882-83 роках домовласник прибудував 3-поверховий цегляний об'єм, видовжений на межі з сусідньою садибою (на південній межі ділянки). Проектні креслення виконав О.Шварценберг, підписку на ведення будівельного нагляду видав С.Рикачов.

В наступному будівельному сезоні – у 1884 році – звели ще один 3-поверховий об'єм, прибудувавши його до правого бічного торця 2-поверхової кузні. Одночасно цей 2-поверховий будинок був надбудований 3-м поверхом. Ці роботи здійснював архітектор, військовий інженер В.Катеринич. В результаті перебудови утворився Г-подібний об'єм у зовсім простих архітектурних формах без певних стильових ознак.

В наступні десятиліття відбулися ще деякі зміни. К тиловому фасаду флігеля були прибудовані два бічні крила, після чого будинок став складним у плані. Вочевидь, ці перебудови були пов'язані з перетворенням господарчої будівлі на житловий флігель. Під час війни частина флігеля була зруйнована, як і фасадний будинок садиби. Був знесений видовжений об'єм на південній межі ділянки.

Флігель знаходиться в кварталі, що утворений вулицями Хрещатик, М.Грушевського та Інститутською. Стоїть у другому ряду забудови, паралельно червоній лінії вулиці М.Грушевського. До східного торця прилягає 5-поверховий будинок, південно-східний тилловий фасад відкритий.

Існуючий на сьогодні будинок Г-подібний в плані з виступом з боку головного фасаду (залишок видовженого об'єму). Будівля цегляна, пофарбована. В архітектурі виразно помітні різночасові добудови та перебудови. Головний фасад по горизонталі розчленований міжповерховими карнизами. Віконні прорізи прямокутні, доповнені простими наличниками та сандриками. З боку двору нижній поверх заглиблений нижче рівня землі в приямок, через який

перекинутий місток, що веде до входу в будинок. Прямок утворився через перепад висот в садибі.

Становить цінність як приклад ранньої забудови вулиці М.Грушевського поблизу центра Києва - Хрещатика, яка майже не збереглася. Не маючи визначної архітектурної цінності, є типовим прикладом дореволюційної рядової архітектури Києва. Також є прикладом багатоетапного розвитку архітектурного об'єму, який формувався роками шляхом добудов і перебудов.

Пов'язаний з іменем відомого архітектора В.Ніколаєва.

Особливо цінним є те, що флігель є останньою будівлею, що залишилася від історичної забудови садиби відомого київського підприємця І.Бонадурера.

Існуючий на сьогодні будинок за планом наближений до Т-подібного, ускладнений виступами. З північно-східного боку Г-подібний виступ є залишком знесеного об'єму, який стояв на східній межі садиби. З боку дворового південного фасаду знаходиться глибокий прямок, в який заглиблено перший поверх. Прямок утворився через перепад висот в садибі. Через прямок, який використовується також для проходу, перекинутий місток що веде до входу в будинок. До південного дворового об'єму зроблена 1-поверхова цегляна прибудова, яка не є автентичною і не становить частину пам'ятки.

Будівля цегляна, пофарбована. У спрощеній архітектурі, характерній для садибних флігелів, виразно помітні різночасові добудови та перебудови. Головний північний фасад по горизонталі розчленований міжповерховими карнизами. Віконні прорізи прямокутні, доповнені простими наличниками та сандриками. Дворовий фасад має аналогічне спрощене архітектурне вирішення.

Становить цінність як приклад ранньої забудови вулиці М.Грушевського поблизу вулиці Хрещатика, яка майже не збереглася.

Є останньою будівлею в садибі відомих київських підприємців Бонадурерів.

Разом з флігелями двох сусідніх садиб по вул. М.Грушевського, 4 та Хрещатику, 5 є залишком історичної парцеляції дореволюційних садиб.

Є прикладом багатоетапної дореволюційної забудови Києва.

У формуванні сучасного об'єму будинку брали участь кілька київських архітекторів – В.Ніколаєв, О.Шварценберг, С.Рикачов.

Завдяки системі сходів будинок є своєрідною поєднувальною ланкою між вулицями М.Грушевського та Хрещатиком і горою, на якій стоїть колишній Інститут шляхетних дівчат.

Джерела:

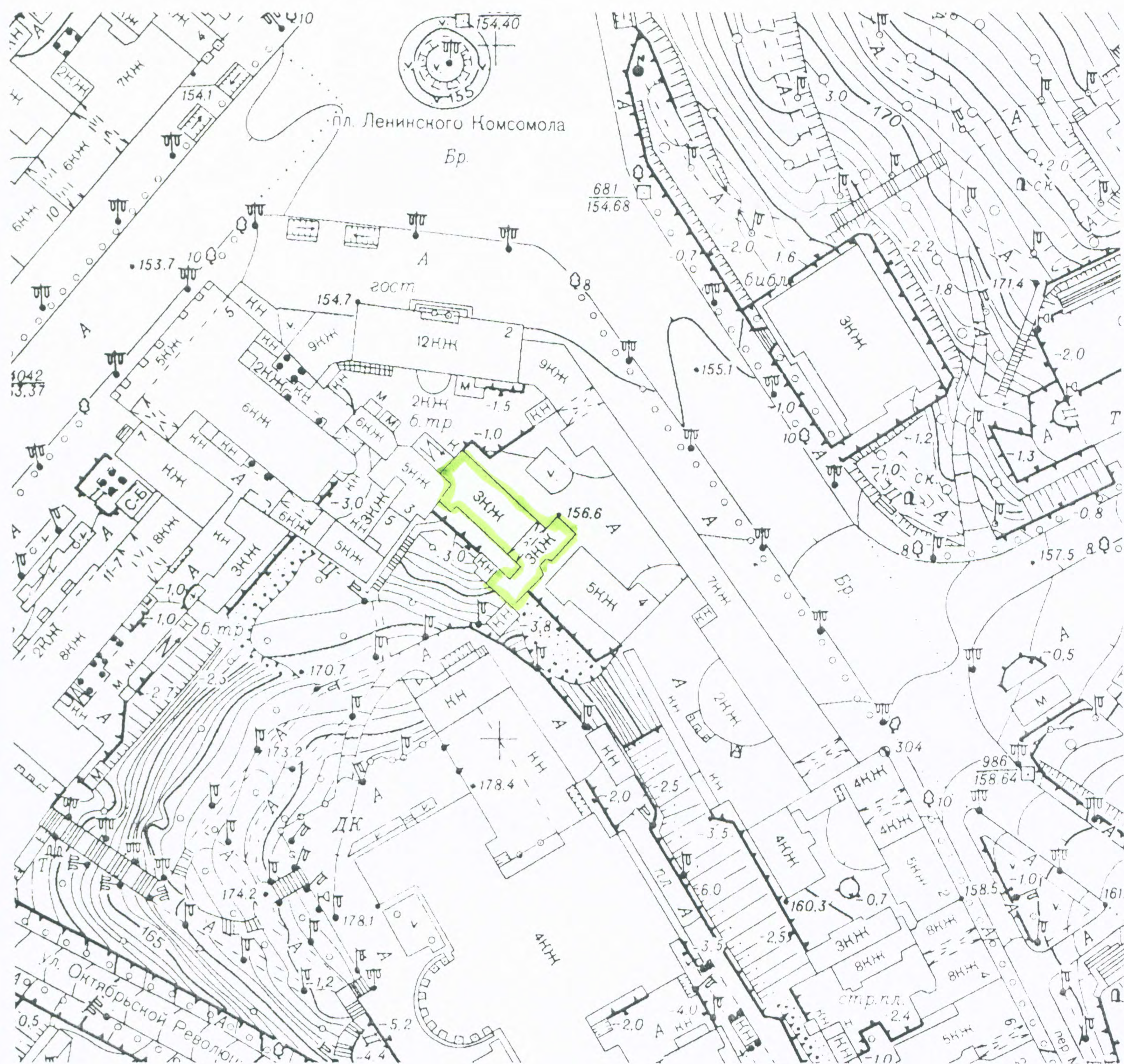
1. Адресні і довідкові книги „Весь Киев” на 1899-1916 роки
2. ДАМК. Ф.163, оп.41, спр.1208
3. ДАМК. Ф.163, оп.41, спр.2314
4. ДАМК. Ф.163, оп.41, спр.2490

Виконавець:

Головний спеціаліст

О.Мокроусова

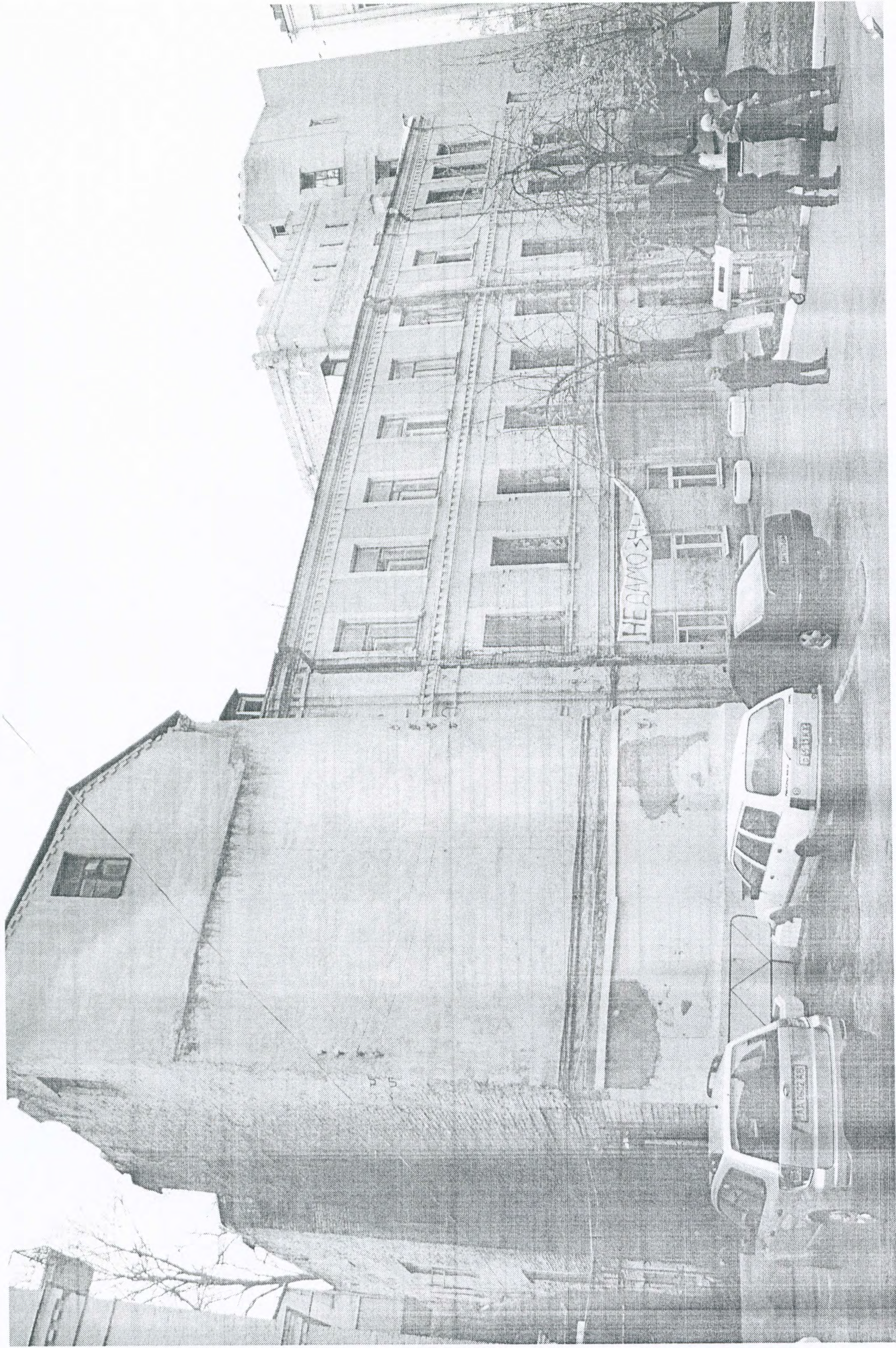

Флігель житловий
Вул. М.Грушевського, 4-Б

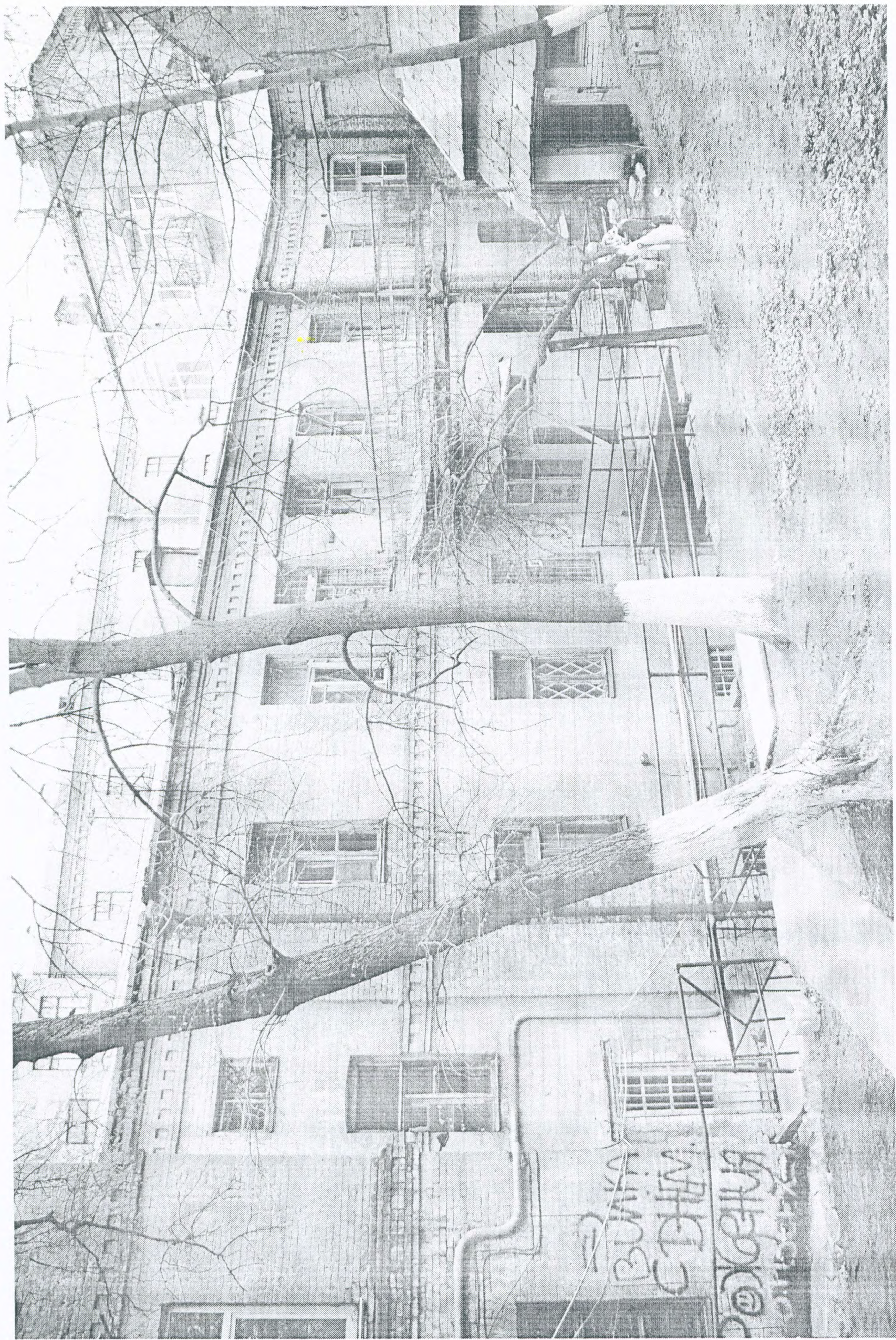
Позначення будинку на топоплані. 1980-і рр. (зі змінами)
Масштаб 1:2000

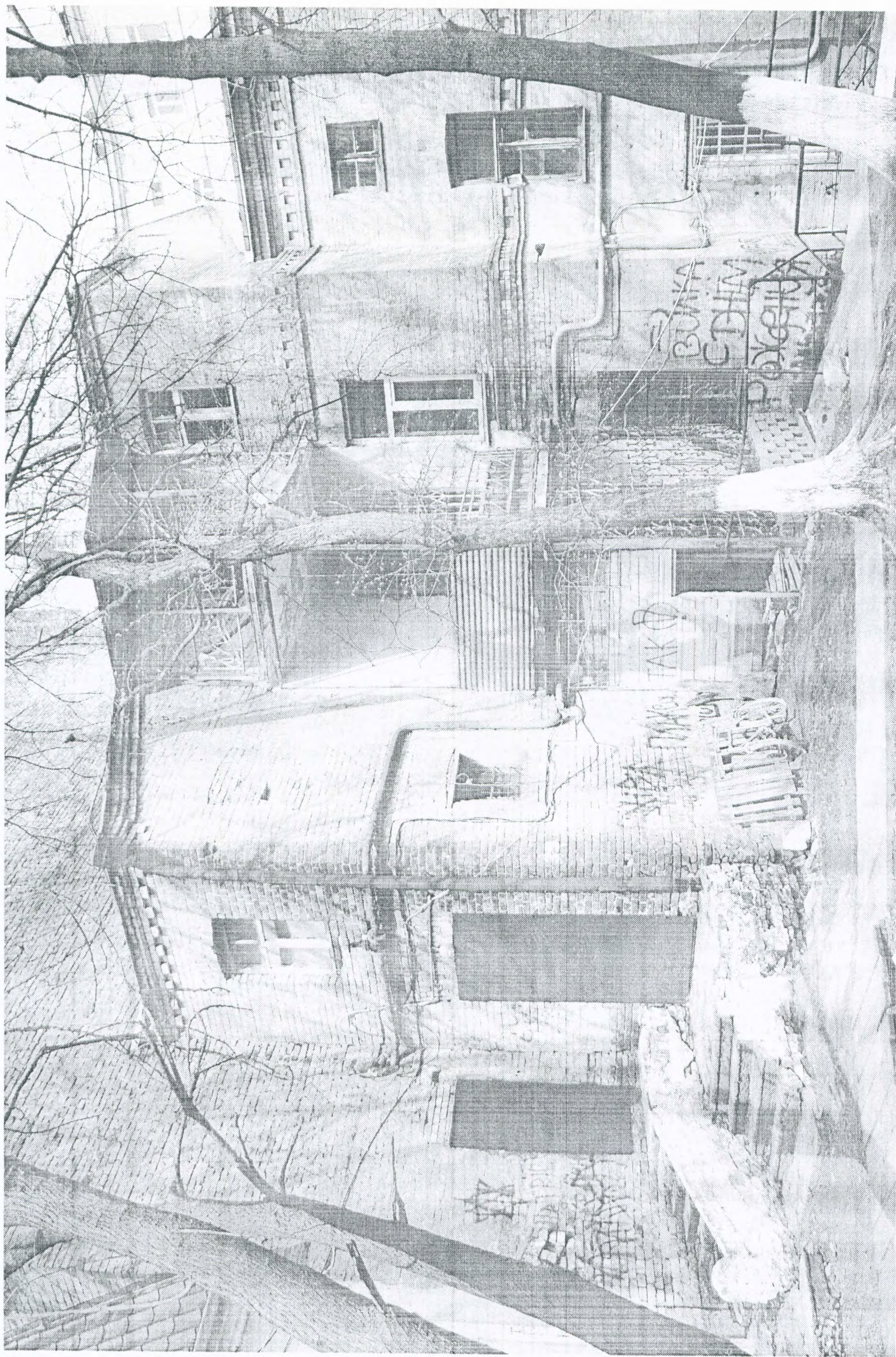
Флігель житловий. Вул. М.Грушевського, 4-Б
Головний фасад будинку. Вигляд з північно-східного боку.
Фотограф К.Денісов. 2011 р.

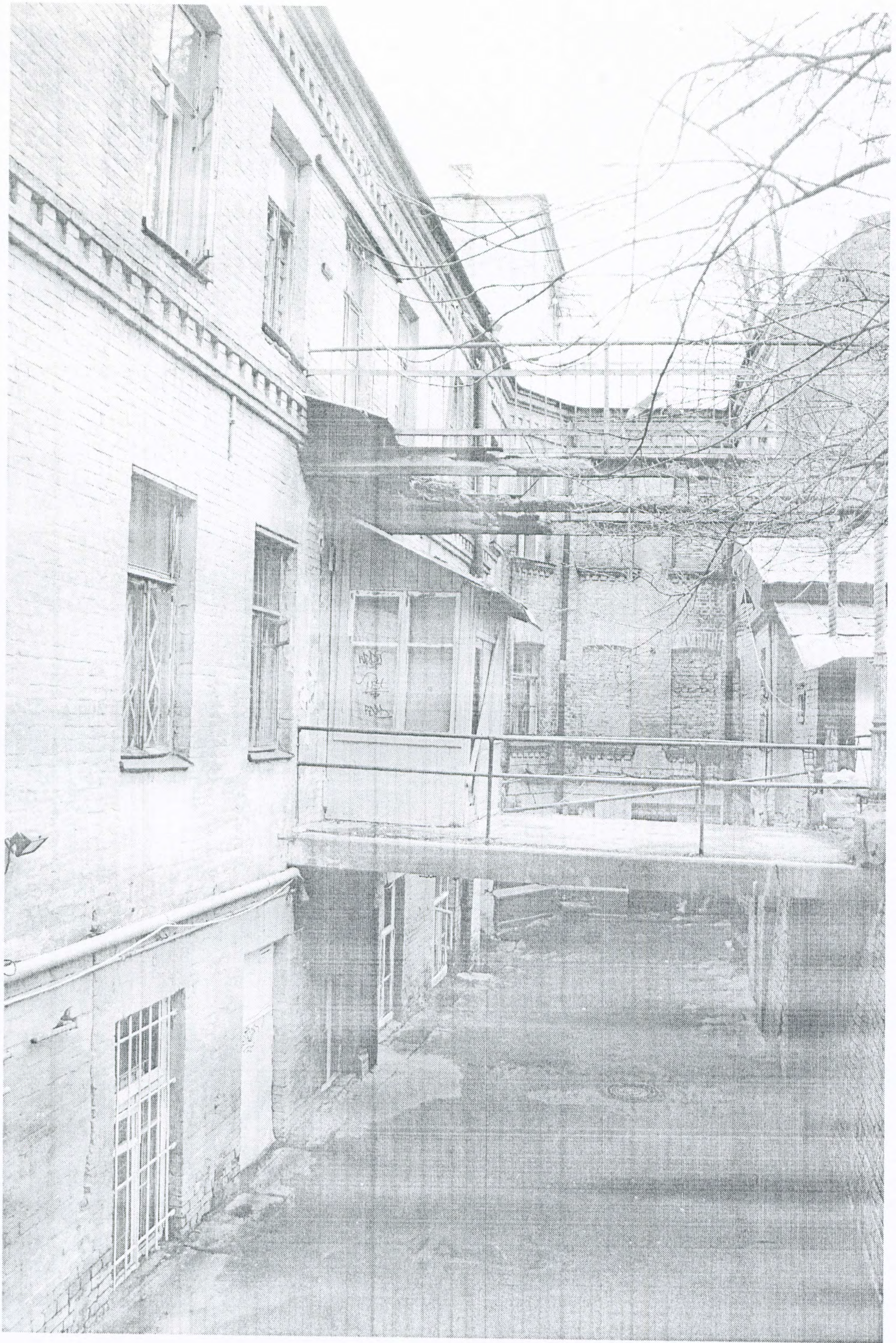
Флігель житловий. Вул. М.Грушевського, 4-Б
Головний фасад будинку. Вигляд з північно-західного боку.
Фотограф К.Денісов. 2011 р.

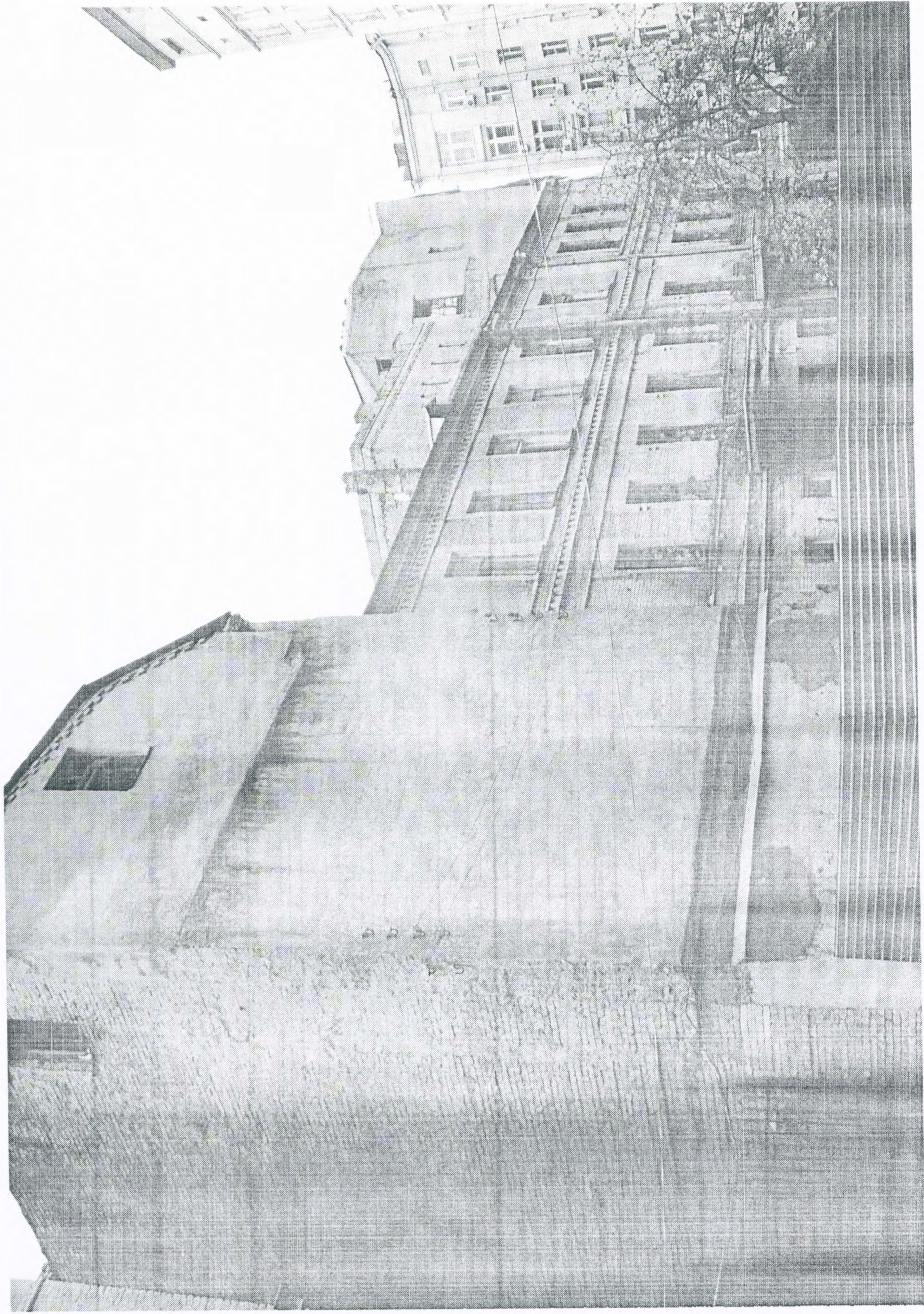
Флігель житловий. Вул. М.Грушевського, 4-Б
Дворовий фасад будинку. Вигляд з південно-східного боку.
Фотограф К.Денісов. Зйомка 2011 р.

Флігель житловий. Вул. М.Грушевського, 4-Б
Частина дворового фасаду будинку. Вигляд з південно-східного боку.
Фотограф К.Денісов. Зйомка 2011 р.

Флігель житловий. Вул. М.Грушевського, 4-Б
Прямок біля дворового фасаду будинку з південно-східного боку.
Фотограф К.Денісов. Зйомка 2011 р.

Флігель міської садиби І.Бонадурера. Вул. М.Грушевського, 4-Б
Дворовий і торцевий фасади будинку. Вигляд з північного боку.
Фотограф С.Бутенко. Зйомка 2014 р.

Флігель міської садиби І.Бонадурера. Вул. М.Грушевського, 4-Б

Головний фасад будинку. Вигляд з північного боку.

Фотограф С.Бутенко. Зйомка 2014 р.

Флігель житловий. Вул. М.Грушевського, 4-Б
Дворовий фасад будинку. Вигляд з південного боку.
Фотограф С.Бутенко. Зйомка 2014 р.